

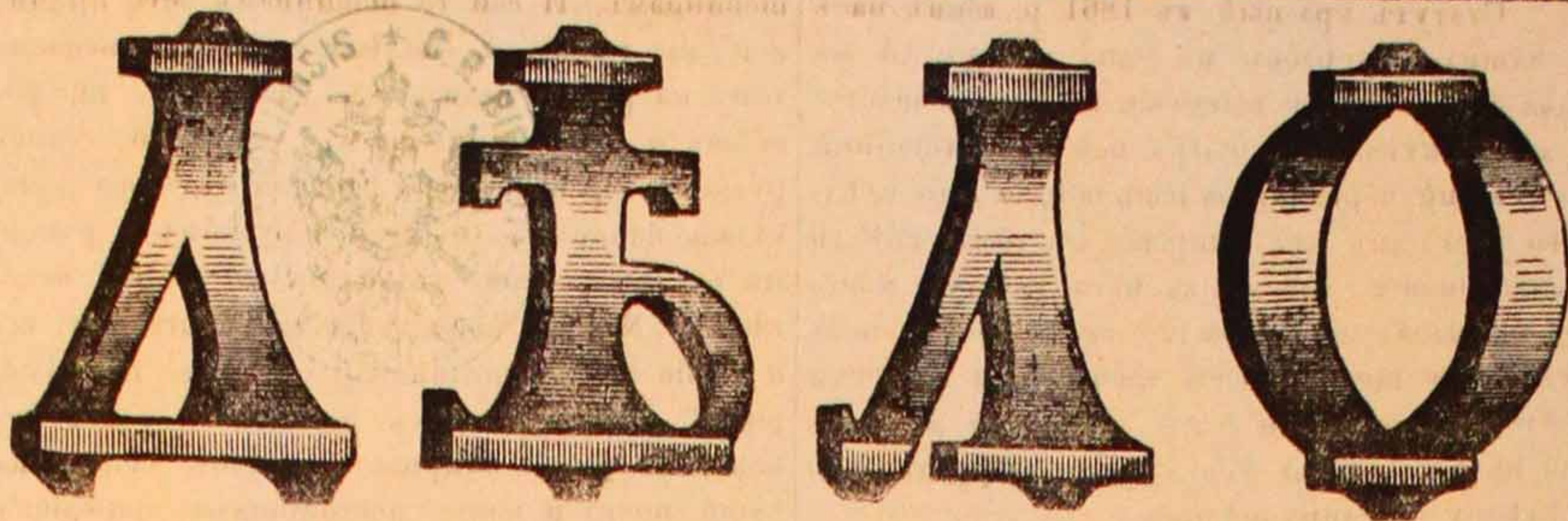
Виходить во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы (срѣды рускихъ святъ) о 4-ой годъ попол. Литер. додатокъ „Библиотекы найзнам. повѣстей“ виходить по 2 почат. аркушѣ кожного 16-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца. Редакція, администрація и екопедія подъ Ч. 44 улицы Галицка.

Всѣ листы, посылки и рекламаци наложить переосылать подъ адресомъ: редакція и администрація „Дѣло“ Ч. 44 ул. Галицка.

Рукописи не возвращаются только на поперечно напечатанной.

Полдюко число стоитъ 12 кр. а в. в. Оголошения принимаются по цѣнѣ 6 кр. а в. бѣтъ однокотрошки печатной.

Рекламаци неопечатанной вѣдѣть отъ порта. Предплата наложить переосылать франкомъ (наилучше почтовымъ порожкомъ) до: Администрація часописи „Дѣло“ ул. Галицка, Ч. 44.

Предплата на „Дѣло“ для Австрій:

на цѣлый рѣкъ . . . 12 вр.	на цѣлый рѣкъ . . . 12 рубл.
на пѣтъ року . . . 6 вр.	на пѣтъ року . . . 6 рубл.
на чверть року . . . 3 вр.	на чверть року . . . 3 рубл.

отъ дол. „Библиотекы“: отъ дол. „Библиотекы“:

на цѣлый рѣкъ . . . 16 вр.	на цѣлый рѣкъ . . . 16 рубл.
на пѣтъ року . . . 8 вр.	на пѣтъ року . . . 8 рубл.
на чверть року . . . 4 вр.	на чверть року . . . 4 рубл.

на самѣ додатокъ: на самѣ додатокъ:

на цѣлый рѣкъ . . . вр. 5-	на цѣлый рѣкъ . . . 5 рубл.
на пѣтъ року . . . вр. 2-50	на пѣтъ року . . . 2 р. 50р.
на чверть року . . . вр. 1-25	

Для Заграниччя, окрѣмъ Россіи:

на цѣлый рѣкъ . . . 15 вр.	
на пѣтъ року . . . 7-50 вр.	
на чверть року . . . 3-75 вр.	

отъ дол. „Библиотекы“: на самѣ додатокъ:

на цѣлый рѣкъ . . . 19вр.	на цѣлый рѣкъ . . . 6 вр.
---------------------------	---------------------------

ВП. Читателѣвъ въ Россіи просимо маги на увазѣ, що въ вымовѣ ъ=ji, ѓ, ѓ=i, и (въ серединѣ и на концѣ слѣвъ)=ы, и (на початку слѣвъ и по самогласныхъ) =i, ѓ (на початку слѣвъ) =vi.

Съ днемъ I (13) липня розпочинається III чвертьрѣкъ. Просимо П. Т. Предплатникѣвъ поспѣшити съ надѣсланьемъ дальшой передплаты, щобы не зайшла перерва въ высылцѣ.

Рѣвнож просимо о надѣсланье заглестоты тихъ ПП., котрымъ предплата вже скѣнчилась давнѣйше, бо мы мусимо всѣ нашѣ выдатки платити готѣвкой.

Ново приступающѣ П. Т. Предплатники „Библиотекы найзнам. повѣстей“ дѣстануть даромъ початковѣ аркушѣ розпочатой повѣсти „Зъ великого свѣта“.

Просимо П. Т. Предплатникѣвъ, щобы при змѣнѣ мѣста зволени завѣсѣды подавать и давнѣйшу свою адресу, бо инакше тратимо богато часу, а всѣ адресы годѣ въ памяти задержати.

Руска народна школа во Львовѣ.

Вже бѣльше якъ пѣтварта року минуло ѓтъ часу, коли державный трибуналъ выдавъ рѣшенье въ справѣ руской школы народной во Львовѣ. Онѣ орѣкъ на подставѣ основныхъ законѣвъ державныхъ, що Русинамъ належится школа народна во Львовѣ. Въ пѣтъ року по томъ рѣшеню, дня 14 (26) червня 1880 р., депутація Русинѣвъ львовскихъ удавалася до Ё. Екс. п. намѣстника съ прошеньемъ о приспѣвненѣ заведеня той школы. Тогда п. намѣстникъ сказавъ: „Я завѣсѣды бувъ того пересвѣдченя, що Русинамъ належится во Львовѣ руска школа народна и я зъ моеи стороны старався и стараюсь, щобы тому праву було задосыть-учинено“, и прирѣкъ, що тую справу поднесе заразъ на засѣданю краевой рады школьной и за три дни дастъ руской депутаціи ѓтновѣдѣ. Якъ звѣстно, вже не три дни, але три роки минуло, а п. намѣстникъ ще не давъ приѣбѣданю ѓтновѣди. За той часъ комитетъ львовскихъ Русинѣвъ подавъ бувъ львовскѣй окружной радѣ школьной всякѣй можливѣй поясненя и кѣлька разѣвъ пригадувавъ письмами сю справу краевой радѣ школьной, а коли все се не помагало, удався до министерства просвѣты, щобы оно приспѣвило такъ нечувано проволѣкану справу. Але мимо всякого рода представлень и

просьбъ, мимо интерпелляцій и скаргъ нашихъ послѣвъ въ радѣ державной, справа народной школы во Львовѣ тягнулася пѣтварта року, а пѣкто не присилувавъ львовскѣй окружной рады школьной и рады мѣста Львова, щобы перевели рѣшенье державного трибунала и въ житѣ ввели руску народну школу для львовскихъ Русинѣвъ.

Сего року по выборѣ новой рады мѣста Львова була надѣя, що чей тая рада буде старатися залагодити справу руской школы по справедливости, въ мыслѣ рѣшеня державного трибунала. Ся надѣя скрѣпилася въ Русинахъ тымъ бѣльше, що самѣ п. намѣстникъ въ промовѣ до представляющихся делегатѣвъ рады мѣской пригадавъ имъ справу руской школы и заявивъ, що часть бы вже еи залагодити. И справдѣ, рада мѣста Львова поставила наконецъ справу руской школы на порядокъ дневный на день 16 (28) червня, якъ-разъ въ передодень нашего Вѣча народного. И якъ жежъ нова рада мѣска задосыть-учинила справедливому домаганю львовскихъ Русинѣвъ и рѣшеню державного трибунала? Ого на хитре внесенье референта секціи школьной ухвалила: не заводити руской школы и народной, але поручити директорамъ всѣхъ школьных во Львовѣ, щобы при записѣ дѣтей пытали родичѣвъ, чи може хотѣть для своихъ дѣтей руской науки. Если въ котрой школѣ зголосится при записѣ до одной клясы 40 дѣтей, бажающихъ науки въ рускомъ языкѣ, тогда въ дѣтской клясѣ будетъ ѓткрыта паралелка съ рускимъ языкомъ выкладовымъ; а если такой станъ потребае черезъ три роки, — тогда рада мѣста Львова постарается о заведенѣ руской школы народной. Якъ бачимъ, ухвала дуже хитра, на яку ледви здобулибся имѣцкѣй либералы... Кто знае ѓтношеня львовскѣй, той ѓтъ разу зрозумѣе, що ухвала рады мѣста Львова значить то само, що проста ѓтновѣдѣ: „не дамо вамъ школы!“ Се зазначивъ выразно на засѣданю рады мѣской радный дрѣ Александеръ Огоповскій въ двократной своей промовѣ, домагающися заведеня окремой народной школы руской въ мыслѣ рѣшеня державного трибунала. Дрѣ Ал. Огоповскій по мериторичныхъ высненяхъ заапельовавъ и до голошеной Поляками т. зв. „справедливости“ для Русинѣвъ... Ну, розумѣеся, панове радий-Поляки, а навѣтъ самѣ п. пре-

зидентъ и симъ разомъ увѣрали его, що ихъ сердце переповнене тою т. зв. „справедливостею“ для Русинѣвъ, що бачно будутъ наглядати, щобы директоры школѣ пытали родичѣвъ, чи хотѣть, щобы ихъ дѣти учились по руски. Толькожъ въ томъ лихо, що хочѣбы навѣтъ такъ справдѣ було, то Русины не можутьъ мати надѣю, щобы — при существованю такъ численныхъ школѣ народныхъ во Львовѣ и при розвѣстности рускихъ жителѣвъ по цѣломъ Львовѣ, — могло въ якѣй небудь школѣ вписатися до одной клясы 40 дѣтей бажающихъ учиться по руски! Суть же предѣвъ школы, въ котрыхъ одна цѣла кляса не числитъ бѣльше дѣтей всѣхъ народностей, якъ 40! О томъ дуже добре мусѣли знати референтъ секціи школьной, пп. радий и п. президентъ! Въ яку-таку „ширѣсть“ ихъ моглибы мы ще въ остаточномъ разѣ увѣрити, колибы были постановили на пробу якесь справедливѣе максимальне число дѣтей, бажающихъ руского выкладу, во всѣхъ львовскихъ школахъ народныхъ въ загалѣ, а колибы сума такихъ дѣтей записанныхъ въ всѣхъ школахъ, дорѣвнала постановленой максимальной цифрѣ, щобы тогда заведено руску народну школу. Своею дорогою, що навѣтъ така метода не выказалабы правдивого стану рѣчи; вповнѣ правдивый станъ выказавбыся тогда, колибы школа руска была заведена и всѣ рускѣй родичѣ знали, що есть така школа! Оттогда побачилибы пп. Поляки, пегуячѣй потребу руской школы во Львовѣ, скѣлько бы то дѣтей вписалося до неи! Але щожѣ, годѣ! Поляки столицѣ краю, замѣсть дати добрый примѣръ краеву въ признаню Русинамъ рѣвноправности, ѓтмовляютъ имъ еи, — случай хотѣвъ, що якъ-разъ въ передодень народного Вѣча руского! Нехай и такъ! Рѣшенье рады мѣста Львова зъ 16 (28) червня с. р. — есть новымъ фактомъ покривдження Русинѣвъ, покривдження тымъ прикрѣйшого, що присолодженю хитрыми, ѓблестными словами, якѣ потекли зъ уст пп. радныхъ...

Якъ довѣдуемось, львовскѣй родичѣ рускѣй стараются всѣми силами доказати бодай въ одной школѣ того несподѣваного для Полякѣвъ чину, щобы вписати до одной клясы — 40 дѣтей рускихъ. Дай Боже, щобы имъ тое удалося! Справдѣ при существующихъ ѓтношеняхъ доказалибы великого дѣла!... Алежъ навѣтъ на случай той дуже проблематичной у-

дачѣ — бо може вписатися лишь прим. 38, 39 рускихъ дѣтей до одной клясы, — мы считаемъ: чому то Русины мають ажъ такими вынятковыми, проблемными дорогами доходити до своего права? Чому то не выконуется рѣшенье державного трибунала? Чому доси за пѣтварта року краева и окружна рада школьна не зарядили заведеня руской школы народной во Львовѣ въ мыслѣ §-у 53 державного закона о школахъ народныхъ зъ р. 1869 и Арт. 9 и 38 краевой уставы зъ р. 1873?

Все се пытана такѣй, въ виду котрыхъ намъ Русинамъ не годится узивати въ засадѣ законною и обовязуючою ухвалу рады мѣста Львова зъ 16 (28) червня. Намъ належится окрема руска школа народна во Львовѣ. Довгѣ роки мы о ню боролися, мусимо боритися дальше. Сумно то дуже, що въ столицѣ цивилизованого краю одинъ народъ мусить точити довголтну борбу о — школу, розсадникъ просвѣты! Дуже сумно, що рѣшенье державного трибунала не може бути сповнене! Справдѣ, се вже выгладѣ на странну анархію!...

Бесѣда Наталя Вахнянина

выголошена на другѣмъ Народномъ Вѣчу Русинѣвъ для 17 (29) червня 1883 для умотивованя четвертой резолюціи о правно-политичныхъ справахъ краю.

Высокѣйший представитель руского народа! Передѣ Вами лежить резолюція о правно-политичномъ нашѣмъ положеню, котру прочитавши Вы, Панове, прѣйшли на певно до пересвѣдченя, що вже крайный часъ насѣвъ, щобы мы еи поставили во услышанье такъ центрального правительства, якъ и всѣхъ народѣвъ австрѣйскихъ, котрымъ добро державы лежить дѣйственно на сердце и котрѣ радо хотѣлибы нашу спѣлну ѓтчину побачити помирену въ собѣ и крѣпкою на зверхъ.

Резолюція тая домагаеся головно повного рѣвноуправненя нашей народности такъ на подставѣ историчныхъ еи правѣ, якъ немение и на основѣ конституціи намъ запорученыхъ свободѣ.

Резолюція тая не есть якою-то хвилевою химерою, не есть пустою демонстраціею, а тымъ менше революцаньемъ, якимъ еи одна часть прасы галицкой, звѣстной въ своей „приклонности“ для Русинѣвъ, сопъ амоте напередѣ окри-

Каса пожичкова въ Чесникахъ

Исторія еи розвою.*)

Каса пожичкова зъ майна церковного парохіи Чесникова не була яко така зъ початку ѓбмыслена и заведена, но выробилася сама зъ ѓбгомъ часу, користаючи въ щасливыхъ ѓбставлѣннѣхъ, и выросла до теперѣшного хорошого стану ось въ якѣй способѣ:

Передѣвѣмъ треба зауважати, що села Чесники, Лопушня и Гоноратѣвка, зъ котрыхъ складаеся парохія Чесники, суть дуже ѓбднѣй, не мають своихъ сѣнокѣвъ и пасовищъ, земля дуже лиха, бо въ переважной части нелишь гориста але и моклиязовата. Люде по бѣольшой части лишь въ денного зарѣбку можуть екудно жити и прочѣй свои потребности заспокоювати. Бѣся отже некуча потреба притисла селянина а его щоденный зарѣбку на ню не выставляли, — то не мавъ иншой рады, якъ въ дворѣ або пожичити 6 ар. и однимъ днемъ работы въ тыждни черезъ рѣкъ ѓтробляти. або пожичити 50 ар. и за процентъ одинъ день тыжднево ѓтробляти дѣти, поки цѣлого пожиченого капиталу не ѓтдавъ. Кромѣ сихъ способѣвъ по-

ратунку не ѓбставало селянинѣвъ нѣчого иншого, якъ ѓтдатися въ руки жидѣвскѣй и пожичити навѣтъ на дуже велику лихву, по 2 кр. ѓтъ 1 вр. на тыждень. При такихъ дуже сумныхъ ѓбставаннѣхъ ѓтъ часу реставраціи въ 1849 р. въ Чесникахъ дуже старенькой церкви, бо вщѣ зъ часѣвъ Жигмонда, ажъ до року 1867 привбиралася въ церк. скарбонѣ сумка 130 ар. Щѣбы тая сумка не щезла, якъ въ Бурштѣнѣ и въ Коростовичахъ, где власне на той часѣ церк. скарбѣны ѓкрадженю, предложивъ о. парохъ провизорамъ свои церкви зложити тѣ грошѣ до щадницѣ въ Львовѣ, бо тамъ будутъ певнѣ и принесутъ бодай малый процентъ. Провизоры, по ѓбясненю имъ, що се такѣ „щадницѣ“, о котрой понята не мали, вгодилися и грошѣ ѓтдали до щадницѣ. Але небавомъ парохіяннѣвъ зъ Гоноратѣвки, муляръ Василь Мойсеѣвъ, вголосился до парохѣ съ просьбою выпожичити ему зъ церк. скарбѣны 40 ар. На дѣтчий пытана заявивъ, що ему лучаея купити 4 1/2 морга грунту за 60 ар. (така то низька цѣна была тогда!), маѣ 20 ар. власныхъ, а радѣ бы дуже поле набути. бо маѣ 6 дѣтей. Жидѣ ѓбвѣдавъ ему завтра 40 ар. пожичити на процентъ 2 кр. ѓтъ 1 ар. на тыждень. О. парохъ пытае: „А ты, братку, бажавы на меншій процентъ?“ — „Нѣ, прошу отця духовного,“ — ѓтповѣвъ Василь, — „я, идучи, гадю собѣ: На що маѣ жидѣ профитувати, ѓлпше, нехай то буде на боже!“ — „Иди по провизора!“ Прѣйшовъ провизоръ съ нимъ и о. парохъ предложивъ ему цѣлу рѣчь. Провизоръ замѣтивъ, що грошей нема дома. „То мала рѣчь“ — сказавъ о. парохъ, — „ему грошей треба завтра; я власне ѓбстаея свою кварталну генсею зъ касы, то можу вамъ выгѣдити, — а напишу до Львова, то за 3 дни

грошѣ намъ пришлютъ.“ И такъ зробилося. То бувъ першій початокъ пожички и то безъ жадной реальной гарантіи, бо коли Василь ѓбстаея зъ рукъ провизора 40 ар. и посягнувши за пауху добувъ якийсь завитокъ и сказавъ: „А на заставѣ коралѣ съ дукатомъ“, — о. парохъ ѓтповѣвъ ему, щобы его чувство чести ѓднесети: „Мы довѣруемо твоему слову и заставу не жадаето; маемъ крѣпке довѣрѣе, что ты, яко честный и правѣврный чоловѣкъ, не схочешъ скривдати св. церковь“. На тѣи слова (видно було) черты лица Василь засіяли радостею. Коли прѣйшли грошѣ въ щадницѣ въ Львова, о. парохъ зробивъ зновъ провизорамъ увагу, чи не булобы порадою и рѣшту 90 ар. розжичити и въ якѣй способѣ? На то ѓтповѣдали: „Ой розхоплять, щобы лишь оголосити, — а въ якѣй способѣ, то вже нехай отецъ духовный зарадятъ.“ Заравъ въ недѣлю оголосивъ о. парохъ въ церквѣ, що кто бы притисненый якою пекучою потребою бажавъ гдѣщо зъ грошей въ скарбѣны церковной пожичити, може зголоситися. И справдѣ заравъ зголосилося кѣльканайтять людей, а межѣ тыми гдѣ-котрѣй, що вже на „тверевѣтъ“, с. в. на доживотну вержкѣность ѓтъ всѣхъ напоѣвъ горячихъ а на ѣтрѣветъ на прочѣй напоѣвъ, вже були послубували. (Тов „Братство тверевости“ числитъ до теперъ вже 460 душѣ, а що найпѣтѣвнѣйше, не маѣ жадного ѓступника.) При рѣвдѣчи той пожички маѣ о. парохъ выгладѣ передѣвѣмъ на ѓтверевившихся, а въ загалѣ каждого пытавъ, на що бере и яка его тисне потреба. Такъ отже одинъ зъ нихъ зголосился, что маючи дрѣбнѣй дѣточки радѣ для нихъ коровицу дѣину купити; маѣ выравдѣ пару воликѣвъ и ще троха пашѣ, але не радѣ ихъ теперъ продавати, бо худоба по нѣчому и не

давали за нихъ лишь 40 ар., — а маѣ надѣю, погодуванши ихъ до пѣвъ зими далеко бѣльше ввати. На тое о. парохъ: „Нехай тобѣ Богъ щаститъ! И якъ тутъ зъ престоло божого запомогу берешъ, — такъ щобысь тутъ на тое свое мѣсце, якъ Богъ поблагословятъ и тебе споможе, довгъ свой зложивъ.“ То само говоривъ о. парохъ всѣмъ прочимъ, що брали пожичку тогда або коли небудъ. И тая религійно-моральна гарантія нѣколи до теперъ не завела о. парохѣ. Жадной иншой гарантіи ѓтъ и не жадаетъ. Теперь каса числитъ вже 180 довжикѣвъ, а всѣ до одного черезъ цѣлый часъ ажъ до нынѣ якъ найточнѣйше довжкѣсть свою сповняють, — такъ что черезъ весь часъ ѓтъ 1867 р. ажъ до теперъ не було анѣ одного случая, щобы показалася потреба ужити якихъ небудъ средствъ примусовыхъ.

Значи зъ досвѣду, що селянинѣвъ, — особливо тому, що жѣе зъ денного зарѣбку, лѣкше меншѣ дѣтки хочѣбы частѣйше, якъ бѣольшѣй а рѣдше сплачувати, установлено тыждневу провизію, хочъ такоже не малу, бо 1/2 крейцаря ѓтъ 1 ар. на тыждень; а все таки 4 разы меншу ѓтъ лихвы жидѣвской. Людямъ очевидно выдалося се дуже користнымъ, а вельми заохотило ихъ, коли увидѣли, что тому, котрый 20 ар. пожичивъ бувъ на корову, справдѣ дуже пощастилося. Коли о. парохъ по кѣлькихъ мѣсяцахъ при случайности его спытавъ: „Якъ же тамъ. Сѣню, повелося съ тою пожичкою?“ — „Дуже добре, Богу слава, бо и коровица добре доитѣя и дѣточки тай мы молочка не жаднѣ, тай яблочка есть красна, тай за коровицу и на 80 ар. не дививымыся, и за волики дасть Богъ будутъ грошкѣ, бо худоба дуже дорожѣва, — отже тая шѣвка, що тыжднево даю, — съ великимъ по-

* О касѣ пожичковѣй въ Чесникахъ, въ пов. рогатынскѣмъ, згадавъ коротко и. Василь Насѣрнѣй въ своей вѣчевѣй бесѣдѣ. Подаетъ намъ повный ѓбразъ еи розвою яко характеристичный проявъ, якъ то мы собѣ дома радимо на вашу нужду. Якъ бачимъ, головна заслуга въ томъ дѣлѣ належитъ пароху Чесникѣ, Вир. о. Петру Медведскому. Читачи описъ розвою Chesnikoiko касы, мимоѣвъ подумаетъ: кѣлько то добра може зробити для народу дѣблѣй, ревный душастаръ! — Ред.

чала; а есть она всесторонно оправданымъ голосомъ всего руского народа Галичины, народа, котрый прійшовъ до свѣдомости себе и нынѣ заявляе рѣшучій протестъ противъ гдѣякихъ у насъ существующихъ — скажѣмъ — порядковъ.

Страхатись еи не має нѣкто ровумной причины, такъ якъ въ нѣй народъ нашъ не домагався нѣчого нового, невозможного, нелегального, а есть она лишь серіознымъ жадашемъ галицкого руского народа, присвоити собѣ ті права, які ему по Божимъ и чловѣчимъ законамъ належатся, котрі выдѣлюють для него въ спѣлномъ для всѣхъ народѣвъ австрійскихъ конституціи, котрі до его національного роввою суть доконче потрібні, — безъ котрыхъ ему нынѣ не жити.

Революція тая есть такожь дуже чемною просьбою до доброго еусѣда: „Посунься еусѣдай и Русинъ крихточку саде!“¹⁴

Въ мотивахъ до сей революціи вычитали Вы, Панове, и всѣ причины, задля якихъ мы еи ставимо. А суть ті мотивы нарочно ширше подані въ томъ добромъ намѣреніи, щобы и гдѣкто посторонній приглянувшись блиаше нашому положеню, съ чистою совѣстею и съ объективною мѣткою призвати, щобы галицкіи Русини, не въ надмѣрному гаравду та и не въ пересыту въ добрѣ такъ дуже часто, ба — майже щоденно підносимо такъ званий „Schmerzschrei“... Мы нарочно ширше умотивували тую нашу революцію, щобы кождому безсторонному судіи подати наглядный доказъ, щобы еи было и то основно оправданныхъ причинъ до майже вже традиційного недоволення галицкихъ Русинѣвъ въ своего положеня правнополитичного.

Головна причина до нашего недоволення есть укавана въ самой революціи и полагае въ томъ, щобы по сполученю нашего руского королевства Галичини и Володимиріи съ великимъ княжествомъ Краковскимъ и по выробленю на той основѣ статута кравого Сойму галицкого васуджено насъ на вѣчны часы на майоризацію черезъ элементъ польскій въ всѣхъ справахъ нашихъ національныхъ, а въ части и въ справахъ экономичныхъ. Черезъ тую майоризацію мы не въ силѣ безъ доброй волѣ бѣдъ шости соймовой присвоити и запоручити собѣ ті права, які суть потрібні и конечні до роввою нашей народности. Змайоризовані въ сей способъ, мы не только отъ кляканайцяти лѣтъ надармо ждемо для себе уставы, котрабы намъ конституціями призваній ровной національній запоручила, але въ мѣру того, якъ проводъ въ галицкомъ Соймѣ доставея въ найновѣйшихъ часахъ въ руки намъ діаметрально противного сторонництва, мусимо съ жалемъ дивитись, якъ выдаются уставы, вовсѣмъ не схожі съ нашими національними интересами, уставы, котрі стремлять до дѣлковитого обесилена руского народа въ Галичинѣ.

житкомъ, надѣюся, вернеся менѣ. И справдѣ, противъ весны продавъ волю, за котрій ему давали лишь 40 ар., за 110 ар. Зъ тыхъ грошей таки заравъ кунивъ за 40 ар. малі бычки на доховокъ, 20 ар. отдавъ до скарбонъ, а 50 ар. и ладна корова, а ще ладнѣша телечка прійшли ему въ покитокъ! Ба, але и зналося, кому жичится!

На тую стопу процентову жичилося черезъ 3 роки весь приходъ въ процентѣвъ и въ датковѣ церковныхъ. Тымъ часомъ до того фонду пожикового прилучилися: фондъ на убогихъ, приходъ въ облигацій громадскихъ, фондъ на будѣль ерекціональній, повстаній въ тыхъ 10 кр., щобы кождый въ парохіи отъ 16 до 50 року жита черезъ два роки повиненъ бувъ платити, (тая установа повнѣше упала въ соймѣ) и фондъ шкѣльній, повстаній майже въ нѣчого. Администрація кождого фонду велася особно и дуже престо. Коли о. парохъ побачивъ, щобы дѣло дуже красно роввивалося и загальна сума уросла до вышъ 1000 ар. — давъ зновъ старшинѣ до нарады (бо все по радно въ кождой справѣ лишити и громадянамъ якісь удѣль), чи не булобы на часѣ выжити стопу процентову такъ, щобы отъ 3 ар. платилося 1 кр. % на тыждень. На се пристали всѣ съ очевиднымъ удоволенемъ. Такъ велася дѣло зновъ черезъ 3 роки и загальна сума капитала выросла до 3000 ар. Тутъ однакъ спостережено, щобы чимъ бѣльшій довги люде вятятали, тымъ менше почали сплачувати. Зъ той причины провизоръ предложивъ, щобы при выжичаню кождый должникъ самъ собѣ рѣшинецъ отдачи вызначивъ, на щобы о. парохъ приставъ, хочъ въ духу предвиджуванъ, щобы еи оказеся непрактичнымъ. И дѣйстно небавомъ такъ показалося. Тогда о. парохъ предложивъ, щобы въволити должникамъ, выпожичаючи кождому въ „трѣйкахъ“ (по 3, 6, 9, 12 ар., и т. д.), щобы такъ само частями въ „трѣйкахъ“ довгъ сплачували. Той способъ показався практич-

Статутъ кравый въ 1861 р. збивъ насъ и нашихъ еусѣдѣвъ въ одно гнѣздо. А въ томъ-то гнѣздочку вывелася на наше нещасте и воуля-кукавочка, котра веѣ конституційні товетѣйші чрвачки за насъ поѣдае и въ слѣдство того такъ вже широко въ томъ гнѣздѣ ротаборилася, щобы мы въ него туй-туй мало-що не выпадемо. А надто научилася та любя кукавочка ще въ насъ вмовляти и голосити свѣтови, щобы мы и сыті и здорові и лишъ для яког-то охоты отъ часу до часу свѣваемо послѣдну лебедину пѣню.

Такъ есть, Панове! Статутъ кравый есть при нынѣшномъ складѣ рѣчей тымъ увломъ гордѣйскимъ, о котрый веѣ нашѣй найчестѣйшій старая о рѣвноуправнене вадно роввивалися и днѣ же нынѣ вже въ конечности на свого Александра. Александромъ сымъ може бути въ першій линіи самъ соймъ галицкіи. Але отъ него выжидати змѣны статута кравого може лишь — идеальній оптимистъ. Певнѣйшимъ Александромъ есть сама корона. И такъ якъ мы пересѣдчені, щобы нашъ найяснѣйшій Монархъ дуже пыльно слѣдитъ за долею вѣрного своего руского народа въ Галичинѣ, то и вѣримо, щобы коли не буде межна инакше полагодити національній справы въ Галичинѣ, то нашъ Монархъ возьме за тяжкій свой мечъ австрійскій и разлучитъ насъ отъ тыхъ, щобы добра нашего не хотятъ.

Дальшою причиною загального недоволення нашего есть систематичне самовольне невыконуванне гдѣякихъ найвышшихъ постановъ и розпорядженъ центрального правительства, які отъ 1848 р. по недавній часы выдавалися въ користь руского языка и письма въ дѣловодствѣ ц. к. урядѣвъ, судѣвъ и другихъ магистратѣвъ кравыхъ такъ въ зношеню ихъ съ рускими сторонами и громадами, якъ и въ внутрѣннѣмъ ихъ урядованю. А чейже терпѣть на сѣмъ дуже не только правдивый ровной руского народа, але и не менше само почутье права, именно если неравъ черезъ невыконуванне сихъ приписѣвъ отбираеся обжалованому можнѣсть доброй обороны. Въ революціи подаю Вамъ, Панове, дѣльшій довгій списъ такыхъ постановленъ и розпорядженъ, котрі, съ жалемъ мусимо скавати, лишилися по нынѣ въ бѣльшой части на папери.

А прецѣвъ насуваеся оправдане пытанье, чи ті постановленя и розпорядженя не можуть бути выконувані? Чи выконаня ихъ не вымагае добро Австрій, спокой краю и добро руского народа? Противно! Выконанне ихъ есть конечно, есть навѣтъ наказане волею самого Монарха, волею Его центрального правительства. На ихъ точне выконуванне складаеъ кождый ц. к. урядникъ австрійскій присягу! А чогожь мимо всего того дѣвсѣ инакше?

Отъ ддятого, щобы посередѣ тыхъ, щобы повинні слухати сихъ постановленъ и розпорядженъ, роввився въ нашихъ часахъ элементъ анархичный, котрому матерюю есть крайній

нымъ и многіи почали свои довги по можности въ „трѣйкахъ“ отдавати; отъ кождой сплаченной тыжднево „трѣйки“ ар. зменшався процентъ о 1 кр. Должникамъ дано волю сплачувати або по 1 кр. на тыждень отъ 3 ар., або по 1 кр. — але въ горы — на мѣсяць отъ 1 ар. Такъ и пр. пожичивъ кто 30 ар., — то ему було вольно платити на 4 недѣль въ горы 30 кр., або тыжднево по 10 кр., отже за 4 недѣль 40 кр. %. Кто не заплачивъ 1 кр. % отъ 1 ар. на мѣсяць въ горы, той показавъ, щобы ему догдѣвѣше платити тыжднево по 1 кр. отъ 3 ар. Тутъ зновъ враву було оказалося въ практицѣ, щобы нашъ селянинъ волить меншій датки, хочъ частѣйше, якъ бѣльшій рѣдше сплачувати, бо лишь мала часть должниковъ почала користати въ улекшени мѣсячною сплатью процентѣвъ, а бѣльша часть, не умѣючи пѣванитись на своей користи, платили такъ тыжднево, хочъ могла платити и мѣсячно въ горы. Дперва по кѣлькохъ лѣтахъ пороумѣли свою користь и вже сплачууютъ якъ найточнѣйше свои проценты мѣсячно въ горы. Кому лучитея валишитися съ сплатью, то числится ему процентъ проволокы тыжднево ведла стопы 1 кр. отъ 3 ар., — и ддятого должники стараются всеми силами правильно сплачувати въ горы мѣсячній проценты; якъ лишь надходить мѣсячна недѣля процентовъ, то кождый ровщиваеся, щобы собѣ заробити, щобы съ власною стратою не валишитися въ плаченю процентѣвъ. Се служитъ веѣмъ великою заохотою до працѣ.

Але тѣе зниженне процентѣвъ на 12 а властиво 13% (бо 13 есть 4-недѣльныхъ мѣсяцѣвъ въ роцѣ) сталося причиною, щобы должники почали ановѣляти зворотъ выжиченыхъ капиталѣвъ и радше черезъ довгій лѣта платили проценты нѣжь отдали выпожиченый капиталъ, такъ щобы гдѣкотрѣ померши лишили довгъ на дѣти. Коли о. парохъ упоминавъ ихъ, ддя чого довгѣвъ своихъ не ввертаютъ, они

шовинизмъ. И сей то шовинизмъ есть причиною, щобы гдѣкто въ Выдѣлу кр. забувъ недавно тому на рускій языкъ въ Галичинѣ, щобы рѣвножь недавно примѣромъ скававши, одной руской стороны, котра рѣшена судового домагалася написаного въ языкѣ рускомъ и рускими буквами, дано въ галицкой улицѣ отповѣдь: „Nas nie obowiązują żadne przepisy, my u siebie inaczey postanowili i od tego nie odstąpiu“. Сей шовинизмъ роввиваеся у насъ съ кождымъ днемъ ширше и ширше, оскорбляе нашъ права и наше достоинство народне и ддятого нема намъ нынѣ другого выходу, якъ веѣмъ тымъ ц. к. урядникамъ, котрі мимо вложеной присяги идуть противъ волѣ нашего Монарха и Его центрального правительства, выповѣсти борбу на кождомъ ихъ слѣдѣ на подѣставѣ, щобы сымъ способомъ зможемо лишь оборонити нашѣ права національній, а державу охоронимо передъ небезпеченствомъ анархій.

Зъ откижь взяеся въ нашѣмъ краю сей погубный шовинизмъ?

Отповѣдь на се пытанье подаетъ намъ коротка исторія роввою конституційного жита въ Галичинѣ. Осмѣлюсь подати еи въ загальномъ начерку и прошу ддятого о хвильку терпеливости.

Роцъ 1848 принѣлъ усамовѣленне селянъ. Национальному житу народѣвъ австрійскихъ не давъ отъ однакжь роввинутись ширше. По слабѣмъ и короткомъ проблеску волѣ слѣдувала выѣтна веѣмъ намъ реакція.

Мимо того выступили мы вже тогда по ручъ съ нашими еусѣдами яко два окремі народы историчній, явились такими на славянскѣмъ вѣдѣвъ въ чекѣй Правѣ, подали собѣ руку, вложили межинародный договоръ на подѣставѣ ровного рѣвноуправненя и представили его коронѣ. Тогда вже скавали мы всему свѣту, щобы всемо частиною 15 миліонноу народа малоруского, управненого до того имени королемъ нашимъ Юріемъ I.

Золотыми буквами записаный въ нашѣй вѣдчній памяти сей часъ, коли противна сторона правилася пошанованемъ нашихъ правъ.

Толькожь небавомъ змѣнилася щаслива ситуація. Не всемъ такъ глубоко ученый, тому и не скажу, чи тогда нашъ межинародный договоръ, опертый на справедливости, бувъ кому-то въ горѣ не на руку, чи чѣм-то реставраційній аспирація?... Результатъ бувъ такой, щобы мы дуже скоренько розбѣшлися. И ддятого, щобы розбѣшлися, названо насъ въ одной стороны Стадѣнистами, а въ другой довелось намъ вельми почетне имя „вѣрныхъ Тиролецѣвъ веходу.“¹⁾

¹⁾ По оголошеню конституціи въ 1848 роцѣ, появився въ веѣхъ провинціяхъ австрійскихъ рухъ политично-национальній. На чолѣ такого руху въ Галичинѣ станула шляхта польска съ реставраційными аспираціями. Безоильна, стараеся она позыкати для себе народъ дарованемъ нацины. Стадѣнонь однакжь скоршимъ оголошенемъ

говорили: „Тажъ я проценты точно плачу“. Колижь дальше о. парохъ замѣтивъ: „Але кобы ты зрачувавъ, скѣлько то ты вже за ті лѣта процентовъ заплативъ!“ — то кождый звичайно казавъ: „Та то „на боже“! Тѣе отже сповдувало о. парохъ обчелити, скѣлько могобы припасти въ сплачуваныхъ процентовъ на уморенне довгу и въ якомъ часѣ — и дѣйшовъ, щобы довгъ при 12, а властиво 13%, уморюеся въ 12 лѣтахъ. Обвѣтивъ отже людемъ, щобы той, кто отъ выжиченыхъ грошей точно буде платити, якъ доси, на мѣсяць въ горы 1 кр. отъ 1 ар. черезъ 12 лѣтъ, — той процентами довгъ свой уморить, такъ щобы по 12 лѣтахъ нѣчого не буде довжний. Тая постановея сталася для веѣхъ новымъ повнымъ одушевленемъ и отъ того часу люде почали уважати выпожичені въ той способъ грошѣвъ немъ дарованымъ и сталася ще точнѣйшими въ сплачуваню процентѣвъ, такъ щобы майже нѣкто въ мѣсячнѣмъ сплачуваню процентѣвъ не валишався.

Оборотъ капитала выносивъ теперь 3 тысячѣ и кѣлька сотъ ар. Але въ рокахъ 1873 и 1874 побудовано парохіальну стодолу на мурованыхъ фундаментахъ на 50 лѣтъ довгу за 600 ар., а въ рокахъ 1877—1879 стайно на 40 лѣтъ довгу съ мурованымъ сутереномъ такожь за 600 ар. Въ роцѣ 1877 ужито приддану въ громадскихъ облигацій суму 1.200 ар. на завдатокъ на купно лѣса съ пасовискомъ въ обѣмѣ майже 600 морідовъ за 16.500 ар. На товъ купно вятягнуено въ банку русикальнѣмъ довгъ въ сумѣ 12.000 ар. на сплатью по 1.524 ар. рѣчно черезъ 14 лѣтъ. Уже 7 роковъ раты выплачуется точно въ доходѣвъ въ лѣса и пасовиска. — Теперь приходитъ черга на будову церкви и на запоманье убогихъ тратованне подѣдуваныхъ.

Въ часѣ реакціи въ 50 тыхъ рокахъ, жилось намъ якісь часъ досыть добре. Насъ уважано консервативнымъ элементомъ въ Галичинѣ, плеканю, голубленю, заведено въ цѣль руской части краю обовязкову науку языку руского въ школахъ народныхъ и середнѣхъ, а урядникамъ веякихъ дикастерій велено присвоити собѣ знанье руского языка подѣ гровою утраты становиска.²⁾

Толькожь тая протекція выликала небавомъ рѣдъ неоправданно зависти у другой стороны. Отгуть и вперше выступил на арену шовинизмъ. Отъ родитеря деперна, але вже маленькою дитиною успѣвъ отъ въ корѣнь часѣ подати на насъ 58 доносѣвъ до Вѣдны, въ котрыхъ оклеветано насъ нечѣрными трѣновіи, тыхъ самыхъ, щобы въ 1848 роцѣ спасли Австрійу отъ маленького клопоту...

Доносамъ повѣрено въ горѣ, а результатъ бувъ такой, щобы въ 1859 роцѣ захотѣлось гдѣкому зробити насъ вѣрнѣйшими посредствомъ латинскѣй алфавита!

Роцъ 1860 принѣлъ народамъ австрійскимъ нову конституційну еру. Веюды ожидали надѣвъ на национальнѣе отроджене. И мы Русини не були бѣспадѣйніи... Однакжь инакше думалось, инакше склалось. Понеже обѣмъ сторонамъ мало вѣрно, то статутѣмъ кравымъ въ 1861 року введено Стадѣнистѣвъ и Антистадѣнистѣвъ въ одно парламентарне тѣло, — мабутъ чи не для взаимной контролѣ? И отъ сего-то часу починаеся у насъ поемакъ, котрой съ лѣтми усиляеся, а остаточно вырождаеся въ загорѣльній антагонизмъ, а налѣтъ и ненависть. Статутъ кравый, щобы мавъ насъ помирити, ставея у насъ кѣстѣю неагоды и отъ тую кѣсть мы по нынѣ деремосъ.

Майоризація, авторизована статутѣмъ кравымъ, выплынула дуже на нашѣй политичній поглядѣ. Не могучи въ Соймѣ доборотись своихъ правъ, мы починаемо оглядатись на помѣчь центрального правительства, петиціонувемо, меморандувемо, жадаемо то змѣны статута кравого, то подѣлу Галичины, то признаня намъ правъ въ дорѣвъ администраційной, — а коли и ті змаганя не маюуть успѣху, тогда гдѣкто въ насъ и демонструе...

Які були послѣдства сей демонстраціи въ 1866 р., веѣмъ намъ добре вѣдомо. Тогда сказавъ намъ канцлеръ Бейтеъ откровенно и адекватно: „Если Русини суть Великоросели, то для нихъ нема мѣсца въ Австрій.“³⁾ А Гербѣтъ дававъ въ своей стороны: „Мы пожертвували насъ Полякамъ.“⁴⁾

(Дальше буде.)

свободы вырывае їи оружіе зъ рукъ. Нарѣдъ рускій побѣшовъ за Стадѣнонь и ддятого сказавъ тогда, щобы Русинѣвъ вынайшовъ Стадѣнонь и ддятого названо Русинѣвъ галицкихъ Стадѣнонцями. — Рѣвночасно въ Чехахъ объявилося мѣжь Нациями движенье анти-австрійске, стремляче до обчеленя Австрій съ державою нѣмецкою. Противъ сего движенья выступили тогда Чехи-Славяне и спарализували забаванки Бемаковѣвъ. Якъ Русини отограла подѣ той часъ ролю „вѣрныхъ Тиролецѣвъ веходу“, такъ Чехи-Славяне були „вѣрными Тиролецями заходу“. Мимо того въ руской, нѣ чекѣй элементъ не воѣвъ въ побѣднѣйшихъ рокахъ роввинутися Тутъ вывистеся Нѣляковѣвъ, тамъ Нѣмцѣвъ чекѣйскѣхъ. Аналогия дуже вѣрна, перта на исторіи.

²⁾ Диви въ Резолюціи правно-политичній найвышій постановленя и розпорядженя министеріальній отъ 9 мая 1848 р. до 22 жовтня 1852 р.

³⁾ Дословне сказанье гласитъ: „Da die Ruthenen keine Russen sind, so muss die Regierung in den neuesten Manifestationen derselben eine Oesterreich feindliche Richtung erblicken und kann unmöglich sie unterstützen. Umkehren! wenn das Wohl der Nation ihnen wirklich am Herzen liegt!“

⁴⁾ „Die Entscheidung über die Frage, ob u. in wiefern die Ruthenen in Galizien zu bestehen haben, wird dem galizischen Landtage anheimgestellt“. Другимъ разомъ сказавъ Герботъ: „Wir haben euch den Polen geopfert“.

Телеграммы и письма на привѣтъ другого Народного Вѣча. (Конецъ.)

Решѣвъ. Зобраннымъ собратямъ шлюеть братный привѣтъ въ Мазурицкы. До ухалѣ Вашихъ пристуваемъ. — Русини за Рѣшою и Зался.

Садагура. До вѣча! Нѣкто намъ не поможе, якъ собѣ самі не поможемо! Скала Вамъ, щобы прокладаете дороги, котрыми процастный и обдурюваный народъ рускій поесте до свѣтла и доброго быту. — Русини за Буковини.

Скала. Скальскій Русини и въ окрестности лучате свое чувство съ загальнымъ русосомъ народного Вѣча. — О. Келестинъ Бѣстѣцкій, Николай Лотоцкій.

Снятынъ. Силою переможенъ, а не се

бджен, устами цѣлого народа ровповѣдаемо нашу кривду передъ цѣлымъ свѣтомъ. Братья! Мы духомъ съ Вами, дайте, чтобы мы въ нашей хатѣ доборолись правды и волѣ. — Святый Русины.

Сокаль. Слава и Спасибѣгъ защитникамъ народныхъ дѣлъ! Мы духомъ съ Вами. Голосъ Вашъ голосомъ всёхъ щирыхъ галицкихъ Русинѣвъ. Вашъ рѣшеня намъ святой вагонъ! Соединеными силами — а будучность наша! — Русины Сокальского повѣта.

Солотвина. Помагайбѣгъ! — Млыцане Солотвинскій.

Солотвина. Витаемъ Васъ вѣбраныхъ. Щастъ Боже нашѣй справѣ! — Русины Бого-

роданского повѣта.

Тернопѣль. Пресвятый народный Соймъ! Духомъ съ Вами крѣпко полученъ просимъ Васъ и молимъ, Батьки нашѣй и Доробрѣ, ратуйте сындѣ своихъ въ надѣ очевидно пропасти! Дайте имъ чимъ скорше возможность обравуватися въ матерномъ словѣ, бо ще хвила, а

Отдурава сынъ батька И дитины мати, И дымъ хмароу вступитъ Сонце передъ Вами И на вѣки проклянетъсь Своими сынами! — Молодѣжь гимназіяльна, Тернопѣль. Щастъ Боже народній справѣ и Матери-Руси! Вебмъ збранимися створи Господи многая лѣта. — Хоростковскій Русины.

Тернопѣль. Помагай-Бѣгъ до працѣ надъ долею руского народа! Злучеными силами добуемо краешу будучность. — Тернопѣльскій Русины.

Тернопѣль. Най живѣ рускій соймъ и репрезентанты Руси. — Урядники филии рѣльно кредитового заведеня.

Тысь мениця. Щастъ Боже! Най живѣ рускій народъ, най живѣ руске древне Вѣче въ славу и хосенъ руской землѣ! О Боже! Збуди Данила внукѣвъ и вѣчевый вѣдѣт! Честнѣй патриоты Руси! Трудѣна неустрашимо и постоянно въ благо нашей бѣдной матери-Руси! — Представитель читальнѣ тысьмени-

цѣю.

Товмачъ. Щастъ Боже збраному Вѣчу! — Иоанн Иванцикъ въ Палагичѣ.

Травникъ. Народному Вѣчу у Львовѣ посылають щирый привѣтъ въ Босни — Травникскій Русины.

Устрики. Тѣломъ ѿдалені, но духомъ съ Вами рускій братя! Радѣте надѣ добромъ руского народа. — Карпачъ.

Чернівѣцъ. Буковинскій Русины, сочувствуючи незавидному положеню своихъ галицкихъ братѣвъ, здороватъ ихъ ѿгъ сердца съ вынѣшнымъ днемъ въ надѣ, що Вѣче предпріиме найѿповѣднѣйшій мѣры для охоронны достоинства руского имени, и желаютъ имъ успѣха въ рѣшеню надѣ будучнымъ поведе-немъ рускихъ послѣвъ. — Члены „Руской Бесѣды“.

Чернівѣцъ. Мы съ Вами одно, братя, бо въ одности сила, а въ силѣ своя хата, своя правда и народна воля. Най воскресне Русь до новои живни! — Млыцанска читальня.

Чернівѣцъ. Буковинска Русь шле Вамъ братя на Вѣче щирый привѣтъ. Радѣте надѣ добромъ Руси и працоймо коло народа вашого, а уемѣхнеся наша Мати, заплакана Мати. — „Руска Рада“.

Чернівѣцъ. Другамъ народа збранимися на народномъ Вѣчу для обороны правъ бевталланной матери-Руси грѣмке слава! Радѣте братя! щастье и добро руского народа спочивае въ Вашихъ рукахъ. — Солозъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

Вѣденъ. Слава вѣковѣчна и память невабунта имени великого Маркіяна, воскресителя нашего народного слова. — Вѣденскій питомецъ.

трый, якъ звѣтно, выѣхавъ до Лондону зады студій ѣтношенъ робѣтничихъ. Номинація дра Франца Мигерки центральнымъ инспекторомъ промысловымъ есть также конвенцією нового закона промысловымъ. Компетенція того уряду не означена ближе закономъ, котрый только загално говоритъ, що министеръ торговлѣ уповажнися до заменована потребного числа инспекторѣвъ промысловыхъ и центрального инспектора въ porozумѣнню съ министеромъ дѣлъ внутрѣшнихъ. — Инспекторы подлягають въ своихъ дѣлахъ властямъ промысловымъ, а не инспекторы центральному, а зъ того выходитъ, що кругъ дѣлана инспектора центрального муситъ ближе означитися властями, ѿгъ котрыхъ выходитъ его номинація с. е. министерствомъ торговлѣ и министерствомъ дѣлъ внутрѣшнихъ.

(Шефъ министерства правосудія), дръ Пражакъ, выѣхавъ, якъ дождѣуся Politik, въ подорожъ инспекційну до Галичины. Инспекція має зачатися на другій мѣсяць.

(Питаньемъ забезпеченя робѣтничѣвъ) займа еся посѣла вѣстей Fremdenblatt-a австрийске правительство. — „Въ не дуже далекѣмъ часѣ—пише та газета — также намъ тѣла законодавчій будуть мали случайность радити надѣ забезпеченемъ неспособныхъ до працѣ робѣтничѣвъ и надѣ забезпеченемъ удержаня для тыхъ робѣтничѣвъ, котрѣ подлягаю случаемъ.“ — Поки що розбиралось въ властныхъ департаментахъ министерства справъ забезпеченя, чтобы въ наблизѣмъ часѣ можна внести въ палагѣ предложение. Посѣла Fremdenblatt-a министеръ торговлѣ головою для того выѣхавъ до Англіи, чтобы познати тамошній ѣтношеня робѣтничій, бо въ Англіи вже ѿгъ давня существуютъ уряджѣна въ цѣли забезпеченя робочою людности.

(Зъ помѣжи соймѣвъ долитавскихъ), що теперь ѣтбувають свои наряды, наибольше уваги звертае на себе соймъ чешскій. — Теперѣшній его складъ — се результатъ невеселуи працѣ чешскихъ патриотѣвъ. Хоч не зумѣли ще на теперь Чехи позыскати такого числа репрезентантѣвъ своей народности, котребы дозволило имъ перевести осправедилу реформу ординации выборочной, то все таки перевели они выборы такъ, що суть забезпечені противъ майоризации нѣмецкого элемента, котрого господарка ображала ихъ наивсватѣйшій чувства національной. — Чехи мають теперь въ соймѣ импонуую бѣльшость и тому всё оосторонъ стоячій пыльно слѣдятъ, якъ становиче займутъ они супротивъ другою народности, проживаючой въ краю. — Получивши въ свои руки власть, моглибы Чехи приложити до Нѣмцѣвъ принципъ „равнанжу“, не оглядаючися на то, що окажутъ ихъ противники и сего не можнабы имъ навѣтъ такъ дуже за эле взяти. — Провѣдники чешского народу вышли однакожъ зъ иншого становища и тымъ наибольше побѣдили своихъ противникѣвъ политичныхъ. — Найлучше характеруе теперьшню политяку Чехѣвъ супротивъ Нѣмцѣвъ промова кн. Юрія Лобковича, що яко маршалокъ повитавъ новый соймъ. — „Злагоджене существующихъ противностей, скрѣплене звязи, котра ѿгъ вѣковъ ополучае ѿбъ въ краю жуючій народности“, ѿсе девиза, подѣ котрою теперьшна бѣльшость соймѣва задумала посѣла слѣвъ своего маршалка працювати для добра краю. — „Удержане мира международного, где ѿнъ есть, а водворенне того добра, где оно малыбы бути zagrożено“, говоритъ кн. Лобковичъ, „се цѣль, до котрой праюмо чешскій народъ“. Мимо такъ льядного завлеченя кн. Лобковича, котре зложивъ ѿнъ въ соймѣ, Нѣмцѣ-централисты не хочуть вѣрнати въ интенціи мирной политики Чехѣвъ и выступаютъ противъ Лобковича и его политичныхъ прятельѣвъ съ рѣжкими репликациями. — Партия пристрасть находить выразъ въ нѣмецко-либеральной прасѣ, котра ѿтказуе Лобковичови всякого змыслу политичного и идеи державной и закидае теперьшному маршалкови парціальность. — Не менше остро выступаютъ противъ теперьшнѣй бѣльшости соймѣвой нѣмецко либеральной мужѣ стану, на пр. дръ Штурмъ, котрый въ бесѣдѣ, держанѣй на зѣздѣ нѣмецкого берленского вандрѣвного товариства въ Оломуцѣ, представляе ситуацію яко грозячу Нѣмцямъ заглодою. — Нѣмцямъ не подобалося вже тое, що маршалокъ зачавъ говорити по чешки, и задемонстрували тымъ, що въ часѣ чешкой его бесѣды не встали зъ мѣсць. — Обуреній такимъ поступкомъ начальникъ молодыхъ Чехѣвъ дръ Грегръ, вѣзавъ чешскихъ послѣвъ, чтобы въ часѣ нѣмецкой бесѣды посѣдали, того однакожъ нѣкто не зробивъ кромѣ самого Грегра. — Ѡбуть до теперь засѣданя — се ѿбѣльдо о нихъ можна дождатися зъ справозданъ газетъ, пѣчмъ ще цѣкавымъ не вызначилася и була посвященя самимъ справамъ формального значеня якъ верификация выборовъ, конституоване клубѣвъ и т. я.

(Въ справѣ уживаня словенского языка въ судовництвѣ) выдало министерство справедливости подѣ датю 25 червня с. р. розпорядженне до прокураторѣй державныхъ въ Цилии и Люблянѣ, котре звучитъ ѿкъ такъ: Министерство справедливости выражае надѣю, що ти функціонары прокураторѣй, котрыхъ знанье словенского языка не ѿповѣдае въ новѣйшъ вымогахъ службы, постараются се знанье въ якъ найкоротшѣмъ часѣ ѿбъ присвоити, чтобы могла безъ трудностей акты обжалования противъ говорящихъ по словенски вносили въ тѣмъ языкѣ, и при розривахъ карныхъ передъ судомъ рѣшаючимъ, якъ также передъ трибуналомъ присяжныхъ въ словенскомъ языкѣ внесеня ставляти и выводовъ бесѣды державны; — перешкоды, стоячій въ дорогѣ выколупаню сѣхъ препорученъ мають бути поданѣ въ наблизѣмъ справозданю рѣчимъ.

ЗАГРАНИЦА.

Россія. Въ наслѣдокъ великого подысненя цѣла на продукты промыслу заграничного, рѣшили многіе фабриканты и промысловцѣ нѣмецкій перенести свои фабрики и заводы на територію россійску, чтобы увѣнчати собѣ возможность конкуренціи съ товарами россійскими, и уникнути значныхъ выдаткѣвъ на оплату цѣла. Заграничній промысловцѣ поселюются переважно въ Царствѣ Польскомъ, а фабрики ихъ розходяться по торговахъ Петербурга, Москвы, Одессы, Харкова, Кіева и Нижного Новгорода. — Въ украинскихъ губерніяхъ пануе мѣжъ народомъ нужда и недостатокъ; громады робучого люду опускають родній села и йдутъ въ далекой стороны на зарѣбки. Зъ Харкова пишуть до „Одесск. Вѣст.“, що громады „переселенцѣвъ“ переходять майже щоденно черезъ Харьковъ, а денки зъ нихъ удаются ажъ на Уралъ. Переселенцѣ добирався въ Харьковъ о помѣчь ѿгъ правительства, достали однакъ ѿмовну ѿповѣдь. За тое горожане харковскій надѣляли переселенцѣвъ поживою та малыми грошевными датками. — „Новое Время“ доноситъ, що колькохъ большыхъ капиталѣстѣвъ рѣшило завязати товариство для доставленя селянамъ расовой худобы и коней. Товариство має набувати худобу и конѣ великими масами, а ѿпѣсла продавати селянамъ, розкладаючи плату на поодинокій раты. За плату мають ручати громады. Дѣальность свою розбѣне товариство въ губерніяхъ пѣвнѣчныхъ, где бракъ добрыхъ расѣ наибѣльше дася чути.

Нѣмечина. Дѣальности замкненого нѣмецкого сойму посвячаютъ нѣмецкій дневники довшій уваги, выказуючи и разбираючи головній его постановы. До найважнѣйшихъ результатѣвъ послѣдней сесіи зачисляють они реформу администраціи, розширеню также и на захѣдній провинци, а немешу вагу приписують также постановѣ, зносачѣй клясовый податокъ для двохъ найнижшихъ клясъ. Съ жалемъ ѿзываются денки органы нѣмецкой ѿрѣшено палаты панѣвъ, ухляючѣмъ правительственный проектъ канализации, котра мала ополучити вестфальскій стороны гѣрничій съ долѣшнымъ бѣгомъ рѣки Емсе и съ пѣвнѣчными приотанями. Квестію рѣшеного обѣма палатамъ закона церковного розбирася нѣмецка праса зъ двохъ рѣжнородныхъ, просто собѣ противныхъ становищѣ. Одна часть еи уважае законъ сей найбѣльшою порукою доброй воли правительства ѿбвратити дорогу до повной згоды на поли церковно-политичномъ, друга часть вмѣняе законъ церковный правительству яко великій грѣхъ политичный, сировадуючій понижѣнне Нѣмечины въ очахъ цѣлой Европы. Повнѣжене тое збѣльшае еще, посѣла гадки органѣвъ, якъ „Köln. Ztg.“ або „Nation. Ztg.“, нота кардинала Якобинского, становища посѣла слѣвъ „Nat. Ztg.“ живу наругу надѣ неоправданю нѣчимъ покорявостею правительства супротивъ римского престола. По одержаню такой ноты, ише зновъ „Köln. Ztg.“, не позволяе вже сама амбиція и тактъ политичный предкадати закона церковного до санкціи, однакъ и сама „Köln. Ztg.“ не надѣеся, чтобы правительство поступило собѣ въ сей оспособѣ. Противно, каже она, правительство предложитъ законъ до санкціи, а въ ѿповѣди на ноту Якобинского напише: „твердо карашъ насъ, святой отче, и великого хочемъ ѿгъ насъ понижѣнне, однакъ мы кару приймаемъ и освѣдчаемъ готовѣсть и дальше понижатися.“ Помимо сѣхъ наемѣшлывыхъ слѣвъ „Köln. Ztg.“, переговоры между правительствомъ нѣмецкимъ и Ватиканомъ ведутся дальше и безпреривно. Въ Римѣ ѣтбуваются живѣ конференціи мѣжъ Якобинимъ, а посломъ нѣмецкимъ Шльенеромъ. Сей послѣдній має одержати вже ѿповѣди на ноту куріи, котру має передати кардиналовъ Якобини; авторомъ ѿповѣди має бути кн. Бисмаркъ. По зредгованю ѿповѣди ѿбѣхавъ Бисмаркъ 2 лянна до Фридрихсруге, а зъ ѿгтамъ має удасться до Кисингенъ на кушѣль. Подорожъ канцлера державно въ великій тайнѣ, навѣтъ зарѣдъ гамбургской желѣзницѣй одержавъ о нѣй вѣдомѣть дошера на колька годичъ передъ ѿбѣздомъ. Послѣдна хороба змѣнила дуже желѣзного канцлера, подѣувавъ ѿнъ дуже на слахъ и постарѣвся. — „Deutsche Revue“ подѣае стрѣгой критикѣ теперьшнѣ министерство нѣмецке и его ѣтношеня до Бисмарка, называючи министерство выразомъ стремленя ѿгдаты все тое, що моглобы не годитися съ поглядами канцлера и дѣлати выключно въ вытѣченѣмъ черезъ него направленю. Уже и давнѣйше министерство здобувалося рѣдко коли на ѿвагу опертисъ въ чимъ будь воли Бисмарка, однакъ подобій случаѣвъ все таки лучалисъ, хочъ рѣдко, нынѣ уважанобы щось подобного зарадоу стану. Такому поступованю министерства має головою завдачити Бисмаркъ свою всемогучѣсть. — На адресу, выслану сторонничствомъ либеральнымъ до Бенгазена, ѿповѣтъ тойже, подаючи въ ѿповѣди причины ового уступленя. „Я дѣлаю, такъ звучитъ ѿповѣдь его, выходячи за все съ сѣя залады, що для Нѣмечины нема ничъ небезпечнѣйшого, якъ заостроване спорѣвъ между управленными становисками монархіи а парламентомъ, якъ поддуванне жару страстей партійныхъ, зъ той причины рѣшнися я, по довгѣй, тяжкой, внутрѣшній борѣбѣ выречисъ участи въ житю парламентаріомъ, котре, пожираючи силы духовій и физичной, не могло справити менѣ жадноу утѣхи, и не позволило служити съ хосномъ для загалного добра.“

Франція. Передъ приближающимъ народнымъ святкомъ 14-го лянна росте и збѣльшаеся рухъ сторонничствъ радикальныхъ. 1-го с. м. ѣтбуеся въ Парижѣ зборъ социалистѣвъ, въ котромъ взядо участь надѣ 1 1/2 тысяча ообщѣ. Поставлено тамъ жадане знесеня атого войска и заступ-

плѣня его вѣйскомъ народнымъ съ свободною организациєю, котрабы не збороняла обывателямъ ѣтдаватися въ часѣ суепокою своимъ щоденнымъ фаховымъ працямъ. Дальше выступлено строго противъ буржуазіи, судамъ и жадано загалноу амнестиі для политичныхъ преступникѣвъ. Подобій зборы ѣтбувалыся также въ рѣжнихъ иншихъ мѣсцахъ краю. Правительство глядитъ съ непокоемъ на змагаючійся рухъ сторонничствъ радикальныхъ, позаякъ народъ грозить, що на случай неуѣльненя Людвиги Мишель и ея товаришѣвъ, громадно повдержится ѿгъ участи въ народномъ торжествѣ, на котрого свѣтлости правительству республики дуже много залежить. „Köln. Ztg.“ доноситъ, що на день 14 лянна прибути має до Парижа 150 Мадарѣвъ, чтобы въ демонстраціи способъ выявити свои симпатіи для республики. Въ манифестаціи той бере посередно участь и самъ Ферри, котрый вызначивъ для мадарокъ гостей почетне мѣсце въ ѿбходѣ и бесплатній ложѣ въ театрѣ. Депутация угорска складатися буде зъ 12 послѣвъ, 3 академикѣвъ, 40 журналистѣвъ, 20 професорѣвъ, 16 адвокатѣвъ, 25 поетѣвъ, 4 священникѣвъ и 26 дамъ. Республиканскій „Temps“ ѣтмавляе участю Мадарѣвъ въ торжествѣ 14 лянна всякого политичного значеня. — Пересправы съ Хинами въ справѣ анамской заострились послѣдними часами. Хочъ денники французскій не приписують ѣткликаню Ли-Гунгъ-Чанга до Пекингу нѣкакого важнѣйшого значеня, то все можна вносити зъ сего, що справа угоды съ Хинами не на найбѣльшой стоить дорогѣ. Пѣсла донесеня зъ Калькуты выносятся всё силы французскій въ Анамѣ 3000 людеи, противники розпоряджають тешеръ силою 8000 войска, займаючого сильну позицію въ Сѣнь-Тай и Бакъ-Німъ. Рѣвночасно доносятъ, що адмиралъ французскій Гамелинъ розбивъ судна корсарскій въ затоцѣ анамской. — Парламентъ французскій призволивъ кредитъ 4,700,000 франкѣвъ на обезпеченя желѣзницѣ надѣ горѣшнымъ Сенегалемъ. — Въ Мариили зробили робѣтники въ тамошнихъ фабрикахъ ѿлюю змову и ѣтгяглись ѿгъ работы ажъ до побѣльшеня имъ платнѣй черезъ властительѣвъ фабрикъ.

Бельгія. Шесть депутатныхъ сойму бельгийского поставили внесенне на ревизию конституціи. Подобне внесенне поставлене було вже передъ колькома роками, уало однакъ тогда попере тѣ лишь колькома голосами. Подобна судьба постигла и теперьшнѣ внесенне, бо соймъ 113 голосами противъ 11 рѣшивъ перейти надѣ тымъ внесенемъ до порядку дневного.

НОВИНКИ.

— Прогулку въ огородѣ на Погулянцѣ устроюють завтра с. е. въ середу львовскій Русины. Гостей увеселяти буде гра музики и сѣбѣ хоръ пл. академикѣвъ. Початокъ о годичѣ 5 по полудни. Вступъ безплатный. Зъ уваги на хоршю цѣль сен прогулки просимо вѣсѣхъ львовскихъ Русинѣвъ о якъ наибѣльшійшю участь.

— Иванъ Кошъ, бувшій ученикъ руской гимназиі во Львовѣ, состоянный членъ и бувшій голова товариства акад. „Сѣчь“ въ Вѣднѣ, зложивъ сими днями докторатъ медицинъ. Бажаемъ молодому ескуляпови сердечного: Щастъ Боже!

— Зѣздѣ археологѣвъ до Галича ѣтбудеся небавомъ. При обрадахъ археологѣвъ предѣбати буде гр. Волод. Дѣдушицкій, а мѣжъ членами зѣзда будутъ найзнаменитшій археологи рускій и польскій.

— Перенесенне. Министеръ переѣбѣ адъюнкта суду пов. въ Скалатѣ Антона Чубатого до Коломыжѣ.

(ш) О холерѣ въ Египтѣ доносятъ зъ Даміеты, що страшна та епидемія зачинае вже забирати жертвы и зъ войска, що стоить кордономъ насколо мѣста. 5 с. м. занедужало 7 мужа, а двоухъ изъ нихъ умерло ще того самого дня по полудни; 6 с. м. знову 4 занедужали. 5 с. м. похоронено ѿтѣ 12—9 год. вечеромъ 74 души изъ жителей мѣста. Снека стася чимъ разъ большою такъ, що доше якъ 10 мин. подѣ голымъ небомъ уютати неможна. Войско кордонове тернитъ страшну муку, бо стоить якъ въ розпалѣнѣй печи. Цѣле небо зачервѣло и здаеся якъбы одно огнисте море. Такожъ въ Портъ-Саидѣ и въ Суецѣ холера змагаеся; доноситъ, що тамъ зновъ 29 душъ померло. Не лише дѣеся въ Мансурахъ, Тантахъ и Загазигѣ. Въ Даманхурѣ, де доси еще найменше жертвъ пало, умерло 5 с. м. вже 5 душъ. Доси нема силы, нема оспособу, чтобы якъ епидемію ѿгъ дальшого посуваняся здержати и такъ буде доти, доки хочъ тая страшна sneка не устане. Страхъ мѣжъ жителями не дастся описати; все, що може утѣкати, утѣкае. Въ Александриі натовпилося зѣ вѣсѣхъ сторонѣвъ ѿбѣльдо Европейцѣвъ, що ѣтпываючій пароходы не въ силѣ ихъ забрати; около 800 людеи чекае въ Александриі на перевѣзѣ до Европы. Наибѣльше тернитъ англійске войско, що коло Абазія стоить таборомъ. Больше якъ 212 мужа заслабдо частею на пропашницю, частею на загалне безсиле. Зъ цѣлого войскового контингенту выносаючого 6000 мужа есть — мало рахуючи — звышь 4% недужихъ, а англійске правительство носить съ гадкою середѣ такихъ обстанѣвъ выдобути войско зъ Египту. Якъ зъ ового можуть бути наслѣдки, легко можна собѣ подумати та не диво, що тѣла вѣсѣхъ же бѣльшій сумъ вызвала. Тымъ часомъ въ Европѣ правительства якъ можуть такъ радѣти. Всѣ нѣмецкій корабль, що приходить зъ Червоного моря, зъ турецкихъ островѣвъ, або зъ Индіи, мусять ѣтбувати 6 денну карантану, а россійскій въ Чорномъ морі 7 денну; кромѣ того заборонило россійске правительство выдатыи пашпортъ до Мекки вѣсѣмъ магомеданскимъ путникамъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Министерство торговлѣ) скликало, якъ дождѣуся Тѣбине, на 10 л. лянна комисіи урядникѣвъ, чтобы порѣшити вытана, звязаній тѣсно ѿ оборотомъ мяса и худобы, надосыланю зъ Галичины. Найважнѣйшымъ предметомъ нарядѣ мають бути нормы, майючій на цѣли урегульванне транспорту безрѣгъ, котрѣ посылаются зъ Россіи до Пруссѣ тавити черезъ Галичину. Комисія маючя также застановити надѣ пытаньемъ перенесеня торгу худобы до Освенцима, бо всѣ дотеперѣшній пересправы между львовскою властею санитарною а правительствомъ прусскимъ що до будучого ѣтношеня торгового не донели до жадныхъ результатѣвъ. — Наряды будутъ ѣтбувати въ министерствѣ торговлѣ подѣ проводомъ гоферата дра Палавца, а львовске намотничество вышле шефа санитарного, дра Бесляецкого.

(Рада міста Вѣднѣ) удовнобачила — на ѣтбутѣмъ недавно завозданю — ового буржистра, чтобы въ виду значной дорожнѣ мяса починивъ у правительстѣна ѣтповѣднѣй кроки въ цѣли знесеня заказу що до привозу худобы зъ стороны Румыніи.

(Въ цѣли переведеня нового закона промыслового) правце теперь правительство надѣ розпорядженя мають бути дуже окомандкованѣ, а севременно есть причиною, що законъ дошера въ осянѣ вѣбде въ житѣ. — Розпорядженя будутъ оголошенѣ по поворотѣ министра торговлѣ, ко-

